

הדף היומי בהלכה

Dirshu
דרשו ד' ועזו
קרן פולטית לחינוך
עידוד לימוד התורה

יום שני ג' באדר א' תשע"ו

הלכות תפילה סימן צא עמוד 248

ב'דף היומי בהלכה' הנלמד היום נעסוק בנושא:
מי חייב לחגור 'גארטל' בשעת התפילה? • האם מותר ללבוש מעיל וצעף בשעת התפילה? • דרגות החומרה השונות בנוגע לגילוי הראש

מי חייב לחגור 'גארטל' בשעת התפילה?

נאמר בספר עמוס: "הפון לקראת אלהיך ישראל", וחכמינו זכרונם לברכה הסמיכו על מקרא זה דינים שונים של הכנה לתפילה. אחד הדינים הוא שהמתפלל צריך להיות חגור באבנט ('גארטל'), משום שיש בכך תוספת נוי ללבושו. ויש שכתבו שרק החגור באבנט במשך היום חייב בכך גם בשעת התפילה; ויש שכתב שראוי לכל אדם להיות חגור באבנט בשעת התפילה. ובימינו רוב ישראל אינם נוהגים כן; ויש שכתבו כי טעם הדבר משום שדווקא בזמנים עברו היה נהוג לחגור אבנט בעת פגישה עם אדם חשוב וכדומה, אבל בימינו אין נוהגים כן, ואין הדבר נחשב כתוספת נוי. [סעיף ב' וס"ק ד; ביאורים ומוספים דרשו, 5 ו-9]

האם מותר ללבוש מעיל וצעף בשעת התפילה?

בשעת תפילת העמידה צריך המתפלל להיות לבוש בצורה מכובדת, דהיינו באופן שבו לא היה מתבייש לעמוד לפני אדם חשוב. מסיבה זו, הלבושים תדיר כובע וחליפה - חייבים ללבושם גם בשעת התפילה; ונחלקו הפוסקים אם חובה זו דוחה את חובת התפילה בצבור. כמו כן, אין להתפלל בבגדי שינה, בגרביים ללא נעליים, או בנעלי בית; וכל שכן בבגדים קצרים, כגון בגד ים. ומותר להתפלל עם מעיל וצעף, ויש שכתב שמותר גם לעטות כפפות שמטרתן להגן מפני הקור. וחולה 'שנפל למשכב' - יש שכתב שרשאי להתפלל בבגדי שינה, ויעטה עליהם חלוק. [סעיף ה' וס"א יא-ג; ביאורים ומוספים דרשו, 13, 16, 18 ו-19; וראה שם, 18]

דרגות החומרה השונות בנוגע לגילוי הראש

יש מהראשונים והאחרונים שכתבו כי בזמננו אסור מן התורה לשהות בגילוי הראש אפילו זמן מועט. ואם מזכיר שם שמים בעת שראשו מגולה - חמור הדבר יותר, וכן חמור הדבר יותר כאשר נכנס בצורה זו לבית הכנסת. וחמור מכל - כאשר מתפלל את תפילת העמידה בגילוי הראש. ומי ששגג והתפלל בגילוי הראש - יש שכתבו שאינו צריך לשוב ולהתפלל; אך יש שכתב כי עליו לשוב ולהתפלל, ומסתפק אף בנוגע למי שנאנס להתפלל כך. וכיסוי הראש ביד אינו נחשב ככיסוי לענין זה, אך כיסוי הראש בשרוול היד נחשב ככיסוי, וכן ידו של אדם אחר נחשבת ככיסוי. [סעיף ג'-ד, ס"ק י', וביה"ל ד"ה ויש; ביאורים ומוספים דרשו, 10 ו-14]

אתמול למדנו

- אסור להתפלל את תפילת העמידה מול מראה, אף בעינים סגורות; וכן אין להתפלל מול ציורים ותמונות, כיון שהם מפריעים לכוונת התפילה, ואם אירע שמתפלל מולם יעצום את עיניו.
- לא יתפלל אדם את תפילת העמידה בטווח של ארבע אמות מאחורי גדול הדור, רבו המובהק, או אביו; וכן לא לפנייהם ולא לצידם.
- אם באמצע תפילת העמידה התגלה שיש במקום דבר מיאוס שחלים עליו דיני ההרחקה - יש לכסותו או להרחיקו; ואם לא ניתן לעשות זאת, יש להתרחק עד לטווח המתיר את התפילה.

מחר נלמד

- מה נכלל בחובת בדיקת נקיון הגוף לפני התפילה?
- מה דינו של הנצרך לנקביו לפני תפילת העמידה?
- מה דינו של הנצרך לנקביו בשעת הלימוד?